

Základní škola a Mateřská škola Mladá Vožice

Morávково náměstí 25, Mladá Vožice 391 43

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

ŠKOLNÍ ROK 2019/2020

Vypracovala:

Ing. Marie Wolfová

Schválila:

Mgr. Hana Váchová, ředitel školy

Změny ve směrnici jsou prováděny formou číslovaných písemných dodatků, které tvoří součást tohoto předpisu.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Základní škola a Mateřská škola Mladá Vožice Morávково náměstí 25 391 43 Mladá Vožice
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Hana Váchová
Telefon na ředitele	381 215 236
E-mail na ředitele	reditel@zsvozice.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence	Ing. Marie Wolfová
Telefon	381 215 547
E-mail	rihova@zsvozice.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce	Mgr. Renáta Nováková
Telefon	381 215 547
E-mail	novakova@zsvozice.cz

	Počet tříd	Počet žáků/studentů
ZŠ – I. stupeň	10	231
ZŠ - II. stupeň	8	159
8leté Gymnázium – (Prima až Kvarta)	-	-
6leté Gymnázium – (Prima až Sekunda)	-	-
SŠ – ostatní	-	-
Celkem	18	390

Použité zkratky:

PPŠ – preventivní program školy

RCH – Rizikové chování

NNO – Nestátní neziskové organizace

ŠMP – Školní metodik prevence

A. ZMAPOVÁNÍ SITUACE VE ŠKOLE, PRO STANOVENÍ CÍLŮ PPŠ

VSTUPNÍ INFORMACE A JEJICH ZDROJE

1. Sociální a jiné okolí školy

Základní škola a Mateřská kola Mladá Vožice je úplná základní škola s devíti postupnými ročníky. Na I. a II. stupni se vyučuje ve dvou třídách v každém ročníku. Součástí školy je mateřská škola, školní družina, školní klub a jídelna. Základní škola leží ve středu města v těsné blízkosti Žižkova náměstí a budovy radnice města, je typickou spádovou školou. Z celkového počtu žáků jich více než polovina dojíždí ze 41 okolních obcí a vesnic. Z hlediska výskytu projevů rizikového chování obyvatel ve městě je situace příznivá, sociální klima je v normě.

2. Informace od pedagogů

Informace o situaci týkající se výskytu projevů rizikového chování žáků byly od pedagogů získány vyhodnocením zadaného dotazníku. Podle jejich vyjádření se na škole ojediněle objevují případy kouření cigaret, záškoláctví a šikana, především slovní. Škola by se měla zaměřit na sledování zmíněných jevů, dále pak na vulgární chování a občasnou agresivitu u žáků. Škola spolupracuje s rodiči, kteří svým nezodpovědným přístupem zapříčiňují velkou část problémů svých dětí. Podle názorů dotazovaných potřebují učitelé k účinnějšímu řešení RCH žáků v třídních kolektivech:

- a) více pravomocí,
- b) více příležitostí trávit se svou třídou více času,
- c) kvalitní školení, moderní formy materiálů,
- d) školního psychologa.

3. Informace od rodičů

Konkrétní dotazy a informace týkající se rizikového chování žáků byly operativně řešeny na třídních schůzkách, při konzultacích s výchovnou poradkyní a školní psycholožkou.

4. Hodnocení PPŠ minulého školního roku

Preventivní program školy 2018 – 2019 vypracovala Ing. Marie Wolfová (ŠMP). Program předpokládal aktivity jednorázové i trvalé a byl plněn takto:

1. Z hlediska výskytu rizikového chování žáků byla situace v letošním školním roce vcelku uspokojivá, nebyl řešen žádný problém týkající se drog. Učitelé poskytovali žákům informace o rizikovém chování, působili na utváření správných názorů a utváření hodnotového žebříčku. Značné úsilí věnovali potlačování forem šikany a odbourávání projevů nekázně. Škola žákům nabízela velké množství aktivit, ve kterých se mohli realizovat všichni, i prospěchově slabší či problémovější žáci. Jako příklad lze uvést práci v 16 zájmových kroužcích.
2. Informace o drogách a rizikovém chování, které s nimi souvisejí, byly pravidelně zařazovány do výuky podle věku žáků. Výuka byla doplňována využitím vhodných videosnímků, ukázek z odborné literatury a informacemi z tisku.
Především ve výchově ke zdraví a občanství byla výuka orientována
 - a) k informování o sortimentu drog a jejich škodlivých účincích,
 - b) k vytváření odmítavých postojů žáků k užívání drog,
 - c) k získání dovedností odmítnout nabídku.
3. Probíhalo doplňování materiálů v oblasti rizikového chování. K propagaci negativních postojů k drogám a informace k možným projevům rizikového chování byla využívána prosklená skříňka umístěná na chodbě školy.
4. Trvalé úkoly stanovené v PPŠ byly plněny průběžně v rámci výuky i formou mimovyučovacích aktivit. Aktivity uvedené v Závěrečné zprávě o plnění MPP se osvědčily a splnily svůj cíl, proto na ně budeme v budoucí preventivní činnosti navazovat.

B. CÍLE VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZMAPOVÁNÍ SITUACE

Cíle PPŠ jsou především v

- poskytování informací všem výše zmíněným skupinám o problematice prevence rizikového chování a nabízení veškerých možností, jak je plně zapojit do vlastní realizace,
 - výchově ke zdravému životnímu stylu, podněcování žáků k uvědomění si zodpovědnosti za své zdraví a za životní prostředí,
 - vytváření životních postojů a kvalitního žebříčku hodnot s důrazem na život bez drog, násilného, xenofobního a diskriminačního chování,
 - rozvoji a podpoře sociálních kompetencí, posilování duševní odolnosti vůči stresu a negativním zážitkům,
 - minimalizaci výskytu rizikového chování,
 - vytváření nestresujícího prostředí pro přijetí jakéhokoliv žáka,
 - vytváření pozitivní motivace pro zapojení všech žáků do školních i mimoškolních aktivit,
 - seznamování žáků s tématy antidiskriminace,
 - nabízení účasti všem žákům na školních i mimoškolních aktivitách,
 - nabízení možností, jak se samostatně rozhodovat a jak hledat pomoc.
1. **Krátkodobé cíle** – spočívají v realizaci specifické i nspecifické primární prevence (viz výše) a v pokračování budování vztahů mezi jednotlivými žáky.
 2. **Střednědobé cíle** – zahrnují především snahu o větší zapojení rodičů do dění školy, tvorbu vlastních projektů.
 3. **Dlouhodobé cíle** – patří mezi ně především výchova ke zdravému životnímu stylu, rozvoj a podpora sociálních kompetencí, další vzdělávání pedagogických pracovníků školy.

Cílové skupiny

- jsou jimi všichni žáci ZŠ,
- zvláště je třeba se zaměřit na:
 - děti se zdravotními problémy,
 - žáky se specifickými vzdělávacími potřebami,
 - žáky v riziku,
 - žáky, kteří rizikové chování vykazují,
 - na děti s odlišnou etnickou příslušností, než je ta většinová, u nichž je podstatná integrace do většiny.

C. Preventivní program

Zásady prevence spočívají v

- individuální práci s každou třídou,
- aktivním zapojení třídního učitele, rodičů a ostatních zaměstnanců školy,
- kvalitně zpracovaném školním řádu.

Formy prevence jsou:

- úzká spolupráce mezi rodiči, žáky a školou,
- poradenská činnost,
- odhalování specifických poruch učení a chování a následná náprava,
- vzdělávání v oblasti zdravého životního stylu,
- vyhranění negativního vztahu k návykovým látkám,
- široká nabídka školních i mimoškolních aktivit.

Realizace PPŠ

- Preventivní strategie v jednotlivých ročnících je obsažena v ŠVP.
- Všichni pracovníci školy se budou snažit, aby u žáků docházelo k postupnému zvyšování sociálních kompetencí, a budou podporovat rozvoj jejich komunikačních dovedností.

- Škola se bude snažit o vytvoření pozitivního sociálního klimatu, prostoru pro smysluplné využití volného času dětí, o jejich výchovu k zodpovědnosti za své zdraví a zdravý životní styl a snížení výskytu rizikových projevů v chování žáků nabídkou volnočasových aktivit - výukou nepovinných předmětů a zájmových útvarů: *míčové hry, keramická dílna, hudebně-dramatická výchova, stolní tenis, florbal, zdravotnický kroužek, ruční práce, atletika, přírodovědný kroužek, pěvecký sbor Sovy a Sovičky aj.*
- Ve školním roce budou po zkušenostech z minulých let zorganizovány projektové dny, např. Den Země, Noc s Andersenem, Nehoda není náhoda, Pyramida zdravotních znalostí, Celoškolní praktické cvičení nazvané Víš, jak se zachovat?
- Žáci nižších ročníků budou besedovat s odborníky z poraden pro drogově závislé, psychologických poraden apod. Žáci vyšších ročníků budou zpracovávat projekt s tematikou zdravého životního stylu. V průběhu celého roku budou žákům nabízeny další aktivity dle aktuálních potřeb a nabídek institucí, se kterými spolupracujeme.
- Škola je dohodnuta na spolupráci s Policií ČR, jejíž pracovníci budou docházet do školy, monitorovat v ní situaci a pořádat besedy s žáky.
- Školní řád je rovněž vnímán jako nástroj prevence.
- Učitelé budou v jednotlivých předmětech své žáky vést k samostatnosti, toleranci a zodpovědnosti. Budou je učit spolupráci a vhodné komunikaci.
- Všichni žáci, pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci naší školy jsou seznámeni s pravidly první pomoci, v průběhu školního roku jsou pro ně zajišťovány vzdělávací akce. Lékárnička je umístěna ve sborovně a odborných učebnách.
- Problematika různých projevů rizikového chování a reakce na ně bude průběžně zařazována především do třídnických hodin a do hodin předmětů VKO (výchova k občanství), VKZ (výchova ke zdraví), P (přírodověda i přírodopis), prvouka, CH (chemie), VV (výtvarná výchova), TV (tělesná výchova) a příbuzných předmětů.
- Škola bude využívat programů pro boj s šikanou a dalšími rizikovými jevy.
- Žáci se mohou v případě potřeby obracet na školní psycholožku, která je na naší škole sedmým rokem.

I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU A VEDENÍ ŠKOLY

1. V oblasti přímé práce pedagogů

Pro řešení případů rizikového chování mají pedagogové na naší škole dobré podmínky. Rozhodujícími faktory jsou včasné zachycení problému a operativní postup kompetentní osoby. Formy práce s žáky jsou voleny podle charakteru jevu. Většinou jde o individuální či skupinové pohovory s žáky, zadání dotazníku či vypracování sociogramu. Situaci řeší obvykle třídní učitel ve spolupráci s ostatními kolegy nebo výchovným poradcem, popř. školní psycholožkou. Problémy závažnějšího charakteru řeší výchovná komise, kterou tvoří ředitel školy, výchovný poradce, školní metodik prevence, třídní učitel a školní psycholožka.

2. Plán vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování

Název a odborné zaměření vzdělávání	Počet hodin	Datum konání	Realizátor – organizace, odborník	Počet školených pedagogů
a)čerpání informací z časopisu Prevence a literatury týkající se SPJ	10	průběžně	R. Nováková	41
b)informace o plnění PPŠ na pedagogických poradách	2	XI, I, IV, VI	M. Wolfová	41
c) odkazy na internetové stránky s danou problematikou	10	průběžně	M. Wolfová	41

3. Plán vzdělávání ŠMP v oblasti prevence rizikového chování

Název a odborné zaměření vzdělávání	Počet hodin	Datum konání	Realizátor – organizace, odborník
Setkání ŠMP – předávání zkušeností z řešených situací	8	1. 10. 2018 15. 5. 2019	PPP Tábor – Mgr. M. Váchová

4. Způsob spolupráce s ostatními pedagogy

Informace o plnění Preventivního programu školy sděluje pravidelně školní metodik prevence ostatním kolegům na pedagogických radách. Způsob spolupráce s kolegy je založen na vzájemných diskuzích a předávání aktuálních informací ve sborovnách a radách školy.

Počty pedagogických pracovníků	Celkem:	Podílející se aktivně na prevenci	Nepodílející se aktivně na prevenci
Vedení školy	2	2	-
Z toho učitelé	35	35	-
Vychovatelé	6	6	-
Mistři odborné výchovy	-	-	-
Jiné (asistenti pedagoga)	5	5	-

II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

Spolupráce s rodiči

- Škola bude spolupracovat s rodiči v oblasti zdravého životního stylu dětí a v oblasti prevence. Tato problematika bude pravidelně zařazována také na program třídních schůzek s rodiči. Rodičům zde budou nabízeny propagační materiály týkající se především oblasti drogové prevence a šikany, bude jim sdělen postup školy v případě problémů žáků s drogami. Rovněž zde budou seznámeni s PPŠ, který je součástí ŠVP, a školním řádem.
- Rodiče budou informováni prostřednictvím webových stránek a na třídních schůzkách. Významné školní dokumenty jsou volně dostupné.
- Rodiče mohou využívat konzultací s metodikem prevence, výchovným poradcem a školním psychologem. Po předcházející domluvě je možná schůzka s kterýmkoliv z pedagogických pracovníků naší školy.
- Výchovná opatření jsou rodičům sdělována písemně.

1. Způsoby seznámení rodičů s činností ŠMP, možnostmi spolupráce a PPŠ

Způsob kontaktu se ŠMP je zveřejněn na nástěnce s informacemi o rizikovém chování. Spolu s dalšími dokumenty je Preventivní program školy volně přístupný rodičům i žákům na hlavní chodbě školy.

Školní metodik prevence zejména:

- Koordinuje tvorbu a kontroluje realizaci preventivního programu školy. Koordinuje a participuje na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších forem rizikového chování.
- Metodicky vede pedagogické pracovníky školy v oblasti prevence rizikového chování (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy apod.).
- Koordinuje vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování.
- Koordinuje spolupráci školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevenci rizikového chování.

2. Aktivity pro rodiče

Název aktivity	Datum konání	Realizátor, přednášející
Aktuální informace na třídních schůzkách	XI, IV	třídní učitelé

3. Aktivity podporující spolupráci školy s rodiči

Název aktivity	Datum konání	Vedoucí programu
Vánoční program	prosinec 2019	Dipl. Um. M. Kuklová
Vožický jarmark	prosinec 2019	učitelé
Dětský karneval	únor 2020	Mgr. K. Zelendová

Název aktivity	Datum konání	Vedoucí programu
Školní akademie	červen 2020	Mgr. Čechová, Mgr. Zelendová
Hudební vystoupení	průběžně	Mgr. M. Kuklová
Přijetí nejlepších žáků školy starostou města	červen 2020	ředitelka školy
Rozloučení s žáky 9. ročníku	červen 2020	třídní učitelé
Informace pro rodiče v místním měsíčníku Vožičan	1 x měsíčně	ředitelka školy
Prezentace činnosti školy na webu	průběžně	učitelé

III. PROGRAM PREVENTIVNÍCH AKTIVIT PRO ŽÁKY ŠKOLY

Preventivní strategie na prvním stupni:

- I. Zdraví (kouření, alkoholismus, návykové látky, environmentální výchova).
- II. Mezilidské vztahy (společná tvorba pravidel soužití mezi žáky a učiteli, nácvik řešení problémů, komunikace a diskuze, všímání si jednotlivých odlišností mezi žáky a jejich kladné přijímání, přijímání, uvědomování si vlastní osobnosti).
- III. Dopravní výchova.

Preventivní strategie na druhém stupni:

- I. Zdraví (zdravý životní styl, stres, zvládání náročných situací, závislost, kouření a alkohol).
- II. Mezilidské vztahy (vzájemné poznávání jedinců v nově utvořených kolektivech, následná tvorba pravidel a bezpečného prostředí, vhodné chování a komunikace, rozvoj schopnosti komunikovat a diskutovat, partnerství a sexualita, posílení osobnosti, rasismus, antidiskriminace).
- III. Právo.
- IV. Dopravní výchova.

1. Způsob seznámení žáků s činnostmi ŠMP, možnostmi pomoci a PPŠ

Školní metodik prevence se žákům osobně představil v jednotlivých třídách a seznámil žáky s činnostmi ŠMP. Kontakt na ŠMP (co, kdy, jak?) je zveřejněn na nástěnce určené prevenci rizikového chování žáků.

2. 1. Nespecifická a specifická prevence pro žáky ve výuce, která je součástí učebních osnov

Preventivní aktivity týkající se oblasti rizikového chování jsou obsaženy téměř v každém vzdělávacím oboru a jsou uvedeny ve školním vzdělávacím programu. Stěžejními obory jsou prvouka, na druhém stupni pak výchova k občanství, výchova ke zdraví, dějepis, přírodopis a chemie.

2. 2. Specifická prevence pro žáky ve výuce, reagující na individuální situaci ve třídě

Rizikové chování, které bude řešeno:	Dosud není nutno žádné řešit
Jak byla situace zjištěna:	---
Kdo bude situaci řešit – jméno učitele nebo externího odborníka, organizace:	---
Kdy bude situace řešena	---
S použitím jakých metod bude intervence vedena	---
Způsob ověření efektivity intervence:	---
<p>Lehčí formy šikany a další projevy RCH řešíme operativně v průběhu školního roku, a to pohovory s žáky, dotazníky, případně sociometrickým řešením. Řeší je podle stupně závažnosti třídní učitel, výchovná poradkyně, školní metodik prevence nebo výchovná komise.</p> <p>Velkou pomocí při řešení problémů je školní psycholog. Díky činnosti školní psycholožky se zlepšila spolupráce s rodiči, probíhají konzultace s jednotlivci, jsou stmelovány třídní kolektivy za pomoci adaptačních dnů, jsou sestavovány a kontrolovány individuální výchovné plány. Činnost školní psycholožky je pro naši školu nezastupitelná a velmi přínosná.</p> <p>Závažnější formy rizikového chování žáků se na naší škole nevyskytují.</p>	

2. 3. Jednorázové aktivity pro žáky

Název aktivity, akce	Datum	Realizátor
Víš, jak se zachovat	září 2019 červen 2020	učitelé
Práce s třídními kolektivy	leden-červen 2020	A. Sudová
Kariérové poradenství pro žáky 9. ročníku	říjen - prosinec 2019	A. Sudová
Preventivní program dle výběru	leden 2020	Ing. M. Wolfová
Návštěva kontaktního centra Auritus	duben 2020	Mgr. R. Nováková
Den Země	duben 2020	Mgr. M. Čechová
Nehoda není náhoda	prosinec 2019	P. Sobková
Pyramida zdravotnických znalostí	únor 2020	P. Sobková
Besedy s Policií	jaro 2020	Ing. M. Wolfová

2. 4. Volnočasové aktivity pro žáky

Název aktivity, akce, kroužku	Datum nebo frekvence konání	Vedoucí programu
16 zájmových kroužků	1 x týdně	vedoucí kroužků
Školní sportovní klub Šelmbek – organizace sportovních akcí a soutěží	dle plánu	vedoucí soutěží
Školní klub – akce rozmanitého charakteru	dle plánu	P. Sobková
Přírodovědná soutěž Poznej a chraň	5. říjen 2019	Mgr. M. Čechová Ing. M. Wolfová
Vožický jarmark	prosinec 2019	učitelé
Lyžařský výcvikový kurz pro 7. třídy	8. - 15. 2. 2020	Mgr. R. Nováková Mgr. J. Větrovská
Noc s Andersenem	dle plánu	třídní učitelé
Den Země	duben 2020	Mgr. M. Čechová

IV. OSTATNÍ AKCE V OBLASTI PREVENCE RCH

- *Čas proměn, Na startu mužnosti – říjen 2019*
- *Láska ano, děti ještě ne (přednáška) - jaro 2020*

V. PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ V ZŠ A MŠ MLADÁ VOŽICE

Šikanování je mimořádně nebezpečná forma násilí (agrese), která ohrožuje naplňování zásad a cílů vzdělávání ve škole. V místech jejího výskytu dochází ke ztrátě pocitu bezpečí žáků, který je nezbytný pro harmonický rozvoj osobnosti a efektivní výuku. Na rozdíl od jiných druhů násilí, se kterými se setkáváme ve školním prostředí, je šikana zvláště zákeřná, protože často zůstává dlouho skrytá. Tak i při relativně malé intenzitě šikany může u jejích obětí docházet k závažným psychickým traumatům s dlouhodobými následky a k postupné deformaci vztahů v kolektivu. Vzhledem k tomu, že šikana se v zárodečných stádiích více či méně vyskytuje téměř v každé škole, je potřeba věnovat tomuto jevu zvláštní pozornost. Důraz je třeba klást na budování otevřených, kamarádských a bezpečných vztahů mezi žáky ve třídě a samozřejmě i mezi všemi členy společenství školy. Je důležité, aby pedagogové uměli rozpoznat a řešit počáteční stadia šikanování. V případě rozvinutí pokročilé šikany je nutná spolupráce školy s odborníky ze specializovaných zařízení.

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky např. v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní

nebo jinou skupinou spolužáků. Rovněž se může realizovat prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu.

Důležité znaky šikanování: záměrnost, cílenost, opakování (není podmínkou), nepoměr sil, bezmocnost oběti, nepříjemnost útoku, samoučelnost agrese.

Za šikanování se nepovažuje škádlení a agrese, která nemá znaky šikanování (opakování, záměrnost atd.). Například, když se tzv. „poperou“ dva přibližně stejně silní žáci kvůli dívce, která se jim oběma líbí, nejde o šikanování, protože tu chybí nepoměr sil, kdy oběť se neumí nebo z různých příčin nemůže bránit (podrobněji viz metodické doporučení).

Kyberšikanou není oprávněná kritika na internetu bez zlého úmyslu, bez nadávek a ponižování. Termínem kyberšikana neoznačujeme rovněž vzájemné internetové psychické násilí a ani věcný konflikt (i opakovaný) mezi rovnocennými partnery.

Projevy šikanování

Šikanování má ve svých projevech velice různou podobu. Mezi základní formy šikany podle typu agrese – typu nebo prostředku týrání patří:

- fyzická agrese, přímá a nepřímá (patří sem i krádeže a ničení majetku oběti);
- verbální šikana, přímá a nepřímá – psychická šikana (součástí je i kyberšikana, děje se pomocí informačních a komunikačních technologií);
- smíšená šikana, kombinace psychické a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy apod.).

Podstatnou vlastností šikany je skrytost. Ta je dána tím, že odhalení zejména pokročilé šikany často brání z rozličných důvodů a pohnutek všichni účastníci vyšetřování včetně oběti. Z tohoto důvodů je důležité umět rozpoznat přímé a nepřímé signály šikany.

Společný postup řešení při výskytu šikany ve škole

Proškolený pracovník, na podkladě kvalifikovaného odhadu stadia a formy šikanování rozhodne, zda řešení zvládne škola sama, nebo si povolá odborníka specialistu. V případě, že jde o počáteční a obvyklou šikanu, kterou zvládne škola sama, odborník postupuje podle scénáře určeného pro tento typ šikanování. Pokročilá a komplikovaná stadia šikany škola řeší ve spolupráci s externími odborníky, zejména z PPP (pedagogicko psychologická poradna) a SVP (středisko výchovné péče).

Scénář pro obyčejnou počáteční šikanu (Kolář, 2011)

1. odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany;
2. rozhovor s informátory a oběťmi;
3. nalezení vhodných svědků;
4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků, hrubou chybou je konfrontace oběti s agresory);
5. ochrana oběti;
6. předběžná diagnóza a volba ze dvou typů rozhovoru:
 - a. rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření);
 - b. rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku);
7. realizace vhodné metody:
 - a. metoda usmíření;
 - b. metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči);
8. třídní hodina:
 - a. efekt metody usmíření;
 - b. oznámení potrestání agresorů;
9. rozhovor s rodiči oběti;
10. třídní schůzka;
11. práce s celou třídou.

Základní krizový scénář pro výbuch pokročilé šikany – Poplachový plán pro tzv. školní lynčování (Kolář, 2011)

A. První (alarmující) kroky pomoci

1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany;
2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí.

B. Příprava podmínek pro vyšetřování

1. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy;
2. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi;
3. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře);
4. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům

C. Vyšetřování

1. rozhovor s obětí a informátory;
2. nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků;
3. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky;
4. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi).

D. Léčba

1. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

Nápravná opatření

Škola má k dispozici pro zastavení násilí agresorů běžná, ale i mimořádná nápravná opatření:

- výchovná opatření (napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy);
- snížení známky z chování;
- převedení do jiné třídy, pracovní či výchovné skupiny (je třeba individuálně posoudit efektivitu tohoto opatření, aby nedošlo k přesunutí šikany do nového prostředí a podmínek);
- ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení střediska výchovné péče, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v diagnostickém ústavu;
- ředitel školy podá návrh orgánu sociálně-právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

Dále budeme pracovat s agresorem (vedení k náhledu na vlastní chování, motivy apod.) i s obětí šikany. V případě potřeby doporučit zákonnému zástupci péči dítěte v PPP, SVP nebo jiných odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů, případně převedení do jiné třídy.

Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem. Je nezbytné vypořádat se i s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (mlčící většina či menšina) apod.

Spolupráce se specializovanými institucemi

Při předcházení případům šikany a při jejich řešení je důležitá spolupráce vedení školy, školního metodika prevence, výchovného poradce, školního psychologa, školního speciálního pedagoga nebo zástupce školy s dalšími institucemi a orgány zejména:

- v resortu školství – s PPP, SVP, speciálně pedagogickými centry;
- v resortu zdravotnictví – s pediatrií a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie;
- v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence.

Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění), ředitel školy nebo školského zařízení oznámí tuto skutečnost Policii ČR.

Ředitel školy oznámí orgánu sociálně-právní ochrany dítěte skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka. Pokud žák spáchá trestný čin (provinění), popř. opakovaně páchá přestupky, ředitel školy zahájí spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany dítěte bez zbytečného odkladu.

VI. KRIZOVÝ PLÁN ZŠ A MŠ MLADÁ VOŽICE

V České republice není stanovena věková hranice pro užívání návykových látek. Konzumace návykových látek není považována za protiprávní jednání. Jejich užívání osobami mladšími 18 let je ovšem považováno za nebezpečné chování. Každý nezletilec, který se takového jednání dopouští, má nárok na pomoc orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Navádění k užívání návykových látek, nebo podpora takového chování u osob mladších 18 let jsou zakázány a takové jednání je přestupkem nebo trestným činem. Zakázán je rovněž prodej tabáku a alkoholických nápojů těmto osobám. Užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, na všech školních akcích i při mimoškolní činnosti není přípustné. **Všichni zaměstnanci školy mají oznamovací povinnost k řediteli školy v případě, kdy žáci omamné látky užívají, distribuují nebo u sebe přechovávají.**

Konzumace tabákových výrobků ve škole

V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

Pedagogický pracovník dále postupuje takto: o události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), připojí vyjádření svědků události stvrzené jejich podpisy a tento záznam založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.

V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.

V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc. Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.

Konzumace alkoholu ve škole

V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.

V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.

Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník takto: o události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol, okolnosti konzumace alkoholu), připojí vyjádření svědků události stvrzené jejich podpisy a tento záznam založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.

V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.

Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.

Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.

V případě uživatelského zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.

Nález alkoholu ve škole nebo na akcích pořádaných školou

V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy alkohol, postupují takto:

- Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- O nález ihned uvědomí vedení školy.

- Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
- Zpracují stručný záznam o události.

V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka alkohol, postupují takto:

- Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- O nález ihned uvědomí vedení školy.
- O nález sepiší stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce nebo výchovný poradce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.
- O nález vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
- V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

Konzumace návykových látek ve škole

V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci návykových látek v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.

V případě, kdy je žák pod vlivem návykové látky do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.

Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník takto: o události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má návykovou látku), připojí vyjádření svědků události stvrzené jejich podpisy a tento záznam založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.

V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.

Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval návykovou látku ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy).

Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.

V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

Z konzumace návykové látky ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání návykových látek je porušením školního řádu.

Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.

Konzumace omamné a psychotropní látky (OPL) ve škole

V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.

V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.

Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, pedagogický pracovník ihned zajistí vyjádření žáka, sepiše o události stručný záznam, který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.

V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.

Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy).

Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.

V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že žák intoxikoval ve škole.

Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.

Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.

Distribuce návykových látek ve škole nebo na akcích pořádaných školou

Distribuce návykové látky je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.

Přechovávání návykové látky je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo jako trestný čin.

Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci návykové látky, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.

Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.

Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsáním níže.

Nález návykové látky ve škole nebo na akcích pořádaných školou

V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- O nález ihned uvědomí vedení školy.
- Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nález. Obálku přelepí, opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
- O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- O nález ihned uvědomí vedení školy.
- O nález sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce nebo výchovný poradce.
- O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.

- V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. O dalším postupu, který je nutný k identifikaci látky, rozhodne Policie ČR.

V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že některý z žáků má nějakou návykovou látku u sebe, postupují takto:

- Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
- Bezodkladně vyzovají Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.
- Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

VII. Národní strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027

Principy strategie

Národní strategie 2019-2027 reflektuje současnou úroveň poznání v oblasti trendů a vědecky ověřených postupů v oblasti primární prevence. Národní strategie 2019-2027 se zakládá na principech, které vzešly z výzkumných zjištění a praktických zkušeností, které mohou být označeny jako zásady efektivní primární prevence.

▪ Partnerství a společný postup

Národní strategie 2019-2027 podporuje partnerství a širokou spolupráci na všech úrovních při respektování kompetencí. Společný koordinovaný postup všech článků v systému prevence v rámci resortu školství zvyšuje pravděpodobnost účinnosti působení a úspěchu při dosahování stanovených cílů.

▪ Komplexní řešení problematiky primární prevence rizikového chování

Preventivní programy je nutné koncipovat komplexně v koordinované spolupráci různých institucí. Národní strategie 2019-2027 se zabývá definicí vzájemného propojení všech subjektů v rámci primární prevence a koordinací řešení problémů souvisejících s rizikovým chováním.

▪ Kontinuita působení a systematická plánování

Preventivní působení musí být systematické a dlouhodobé. Jednorázové aktivity, bez ohledu na rozsah a náklady nejsou efektivní (ve smyslu účinného a pozitivního ovlivnění změny chování). Pozitivních změn nelze dosáhnout dílčími ani izolovanými opatřeními, ale dlouhodobým a komplexním úsilím.

▪ Uplatňování ověřených dat a hodnocení efektivity

Aktivity realizované v rámci primární prevence jsou založené na analýze současné situace, identifikovaných problémech, potřebách a prioritách, tedy na vědecky ověřených faktech a datech, nikoli na předpokladech a domněnkách. Jednotlivá opatření jsou důsledně monitorována, je vyhodnocována jejich účinnost a případně jsou modifikovány realizované aktivity. Národní strategie 2019-2027 je strukturována tak, aby se usnadnilo hodnocení její realizace a efektivity, její cíle jsou realistické (tj. dosažitelné) a měřitelné (tj. hodnotitelné).

▪ Racionální financování a garance kvality služeb

Financování je nástrojem naplnění cílů Národní strategie 2019-2027. Účinná opatření primární prevence není možno uskutečnit bez adekvátního zabezpečení finančních zdrojů k jejich realizaci. Financované aktivity musí splňovat kritéria kvality (certifikace) a finanční efektivity (cena/výkon).

▪ Zacílení a adekvátnost informací i forem působení

Realizované preventivní aktivity musí odpovídat cílové skupině a jejím věkovým, demografickým a sociokulturním charakteristikám a potřebám. U každého preventivního programu je třeba definovat, pro jakou cílovou skupinu je určen.

▪ Včasný začátek preventivních aktivit

Čím časnější je začátek působení programů primární prevence, tím efektivnějších výsledků je možno dosáhnout. Osobnost, názory a postoje se formují již od nejranějšího věku. Formy působení musí být přizpůsobeny věku a možnostem dětí.

▪ Pozitivní orientace primární prevence

Nabídka pozitivních alternativ a využívání pozitivních modelů vykazují větší efektivitu než používání negativních příkladů v preventivních aktivitách.

▪ Orientace na kvalitu postojů a změnu chování

Každé primárně preventivní působení si klade za cíl mít pozitivní vliv na změnu postojů a chování daného jedince. Součástí preventivních programů by proto mělo být získání relevantních sociálních dovedností a znalostí potřebných pro život.

VIII. SPOLUPRÁCE S OKOLÍM ŠKOLY

Organizace	Jméno odborníka	Kontakt (adresa, telefon, e-mail)
PPP – krizová intervence	Mgr. R.Cidlíková	Bydlinského ul., Tábor
Dětský klinický psycholog	Mgr. J.Cimlová	PPP, Martina Koláře 2118, Tábor
Sociální odbor MěÚ	E. Novotná	MěÚ Mladá Vožice
Odbor sociálních věcí MěÚ v Táboře	Mgr. S. Kováčová, Mgr. L. Manková	Husova ul. 2938, Tábor
Pedopsychologická ambulance	Mgr. Z. Kukačová	Nemocnice Tábor
OSPOD	R. Pešková	Husova ul. 2938, Tábor
Pedopsychiatrická ambulance	MUDr. P. Kristenová	
Ambulance dětské psychiatrie	MUDr. L. Trantýrová	Sezimovo Ústí 2
SPV Klíčov Homole, SPC Strakonice		

IX. EVIDENCE A EFEKTIVITA

Metody hodnocení efektivity jednotlivých programů

Žáci se budou moci k jednotlivým programům vyjádřit v dotaznících nebo ústně. Shrnutí a následné reflexe proběhnou v běžných vyučovacích hodinách a na hodinách třídnických. Žáci mohou své připomínky umístit do schránky důvěry.

Preventivní program školy se v každém čtvrtletí bude vyhodnocovat na pedagogické radě, celkové zhodnocení proběhne na konci školního roku.

Školní metodik prevence bude vést záznamy:

1. O výskytu rizikového chování žáků na škole, způsobech intervence a nápravy.
2. O všech aktivitách pro žáky týkajících se prevence negativních jevů.
3. O vzdělávacích akcích pro pedagogy.

X. SEZNAM PLATNÉ ŠKOLSKÉ LEGISLATIVY

Zákony

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, v platném znění
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů
- Zákon č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím (účinnost od 1. ledna 2007).

Další zákony

- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Zákon č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě
- Zákon č. 132/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o rodině
- Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
- Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky
- Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii
- Zákon 56/2004Sb. o pedagogických pracovnících

Strategie

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027
- Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 - 2021
- Strategie prevence kriminality na léta 2016 - 2020

Metodické pokyny

- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních č. j. 37014/2005-25
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízeních (Čj.: 21149/2016.)
- Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 20 006/2007-51
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28
- Metodický pokyn MŠMT ČR č. j.: 22294/2013-1 k prevenci a řešení šikanování ve školách a školských zařízeních
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování žáků z vyučování a postihu záškoláctví č.j. 10194/2002-14
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií České republiky při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané Č.j.:25884/2003-24
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č.j. 14 423/99-22
- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 8/2001 a č. 4/2000 o vstupu Policie do škol.

Vyhlášky

- Vyhláška č. 116/2011 Sb., novela vyhlášky 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních ve znění vyhlášky 116/2011 Sb.
- Vyhláška č. 147/2011 Sb., novela vyhlášky 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných ve znění vyhlášky č. 147/2011 Sb.
- Vyhláška 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání ped. pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému ped. pracovníků.

Internetové odkazy a poradny:

- www.adiktologie.cz
- www.bkb.cz (znásilnění, pohlavní zneužívání, domácí násilí, oběti a svědci trestných činů, přepadení)
- www.dds.winet.cz (děti, volný čas, drogy)
- www.detskaprava.cz
- www.donalinka.cz (pomoc osobám ohroženým domácím násilím)
- www.drogovaporadna.cz
- www.minimalizacesikany.cz
- www.modralinka.cz
- www.nasedite.cz
- www.odrogách.cz
- www.koordona.cz (koalice neziskových organizací proti domácímu násilí)
- www.plbohnice.cz/nespor (závislosti)
- www.podaneruce.cz
- www.poradenskecentrum.cz
- www.prestantekourit.cz
- www.sikana.cz
- www.spondea.cz (krizové centrum)

XI. ZÁVĚREČNÉ INFORMACE

	Datum	Podpis ředitele/ředitelky školy
Seznámení ředitele/ředitelky školy s PPŠ		
Seznámení pedagogického sboru školy s PPŠ		